

Nyikos Gyula:

A MAGYAR DEÁKSÁG EGYSÉGÉÉRT

„Szélid fények és szilaj vándorlángok: Mit gondoltok: ha össze-fogóznátok!» (Végyvári.)

A magyar deákság:

ez a szó a mi szánkban a magyar egyetemi és főiskolai hallgatóságot jelenti. *Magyar deákság:* ez a szó a mi számunkra a jövő magyar vezetőrétegét jelenti. A magyar vezetőréteg pedig a jövőért felelős magyar munka, magyar élet irányítását.

Akik deákok vagyunk, s a magyarság vezetőrétegevé akarunk épülni: most elsősorban a deákságot akarjuk szolgálni, a deákságon keresztül a jövő vezetőrétegét: ezen keresztül a magyarságot.

Mi most a deák-munkánkba zúditjuk mindazt a szeretetet, önfeláldozást, tenniakarást, amellyel a magyarságot akarjuk szolgálni.

Ma, amikor:

»Nemcsak a föld oszlott négy égi tájra, de szétrepedett a lelkek világa,

(Mécs László)

egyetlen élő, szerves közösséggé akarjuk tenni a magyarságot. Az egész magyar közösség egységét pedig egyelőre a deákegységen keresztül szolgáljuk.

Egységet!

hirdetjük szóval, hirdetjük írással... *»amennyi ereje van az igric-szónak: egységben az erő, s erőben a holnap!»*

(Mécs László)

Szolgáljuk tettekkel! Áldozunk érte mindent; mert akarjuk, szolgáljuk és megteremtjük a magyar deákság egységét!...

A liberalizmus

ráterpeszkedett itt mindenre, ami csak emberi gondolat és cselekvés volt és széttzilált minden közösséget, eleve halálraítélt minden szervezést.

Háború előtt nem is szervezkedett meg igazán a magyar deákság. Azt a régi nagy szervezetség-erejét amely országszabadító háborút teremtett 1848-ban, jó kényelmesen elfelejtette.

A világháború után

aztán, hogy nem volt semminek gazdája, mindennek jött rablója. Még a magyar deákság egy részét is belezúdította az idegenek hada a nemzettagadásba. De a nagy fölfordulás után elindult Szegedről a Szabadító, s talpra és egyenesre állított minden nagy épületet.

A magyar deákság java is fölébredt s a széthullásból közösséget akart teremteni. Megindult a szervezkedés. De egyszerre több helyről és

több szervezési elv szerint.

Kezlettlől szemben állt egymással a két alapvető szervezési elv: a *nemzeti* és a *vallási*. Ha a nemzeti elv lett volna minden szervezés mozgatója, vagy ha a vallási mindé: akkor rendszer teremthető volt. Ha *magyar* bajtársi egyesület mellett német, meg ruszin, meg román meg a többi más nép egyesületei szerveződtek volna meg, vagy ha *katolikus* bajtársi egyesület mellett református, meg evangélikus, meg unitárius, meg a többi, akkor helyénvaló lehetett volna minden. De így választott a deák: *magyar* vagyok inkább (ne élezzük ki jobban!) vagy *katolikus* vagyok-e inkább...

Még az sem vált volna végzetesen szétáradolóvá, ha lehetett volna valaki tagja mindkettőnek. Ha a vallási

si alapon szervezett megadta volna a deáknak a vallás életalakító tanítását, a magyar alapon szervezett pedig az ezt a magyar élet kérdéseire konkrétizáló, s a magyar lélek szerint színező magyarság-tanítást nyújtotta volna melléje.

De nem ez történt...

Turul és Emericana mindvégig szembenállt egymással. Annyira, hogy már közpéldává vált a magyar szét-húzások jellemzésében: »Turul—Emericana.«

Hozzájárult még ehhez az elszakított területrészek-szerinti szervezés elve. Aztán a deáknak osztrák—magyar egységet áhító (legitimista volta) is szervezési elvű lépett elő.

Igy hát, ha ilyen deák-közösség tagjává akart valaki válni, latolgatnia kellett, hogy melyik elv az alapvető a lelkében: az, hogy katolikus, vagy az, hogy magyar, vagy az, hogy erről, vagy arról a megszállt területről való, vagy az, hogy Ottó-óhajtó.

A felsorolt szervezések eredményét *bajtársi egyesületeknek* nevezték. Ugy jellemezhetnénk ezeket, hogy nagyjából teljes élet- és munkaközösségek akartak lenni, tehát a deáknak szociális bajait orvosolni, világnézetét meghatározni, szociális igényeit kielégíteni, cselekvési vágyainak teret nyújtani.

A teljes zavart

az alakította ki, hogy még a multból is maradtak meg és újonnan is alakultak legkülönbözőbb szervezési elvű munkaközösségek és szórakozóközösségek.

Közösségeket hozott létre pl. az anyagi segélyezésre való szervezkedés elve, az ebből, vagy abból a vármegyéből való származás elve, a legkülönbözőbb sportágak, sportág-részek kedvelésének, a különböző kulturális értékek (ének, zene, irodalom, néprajz, stb.) a különböző ügyességek (gyorsírás, repülőgépmodellezés, stb.) elsajátításának elve.

Közösségek alakultak különböző szórakozások művelésére (sakkörök, biliárdklubok, bilyeggyűjtőegyletek, asztaltársaságok, stb. (Az utójára említett két csoportbelieknek persze eszük ágában sem volt nevelni is!)

Sőt:

Minden külön szervező elv (speciális szervezési szempont) nélkül, egyszerűen *különböző* keresztény-nemzeti jelszavak köré is csoportosultak deákok.

És:

Az egyes vallásokon belül is alakítottak *különböző* vallásos jellegű és célú egyesületeket.

Aztán:

Voltak egyesületek, amelyek *egy-egy* egyetem népéből toborozták a tagjait. Mások viszont *két-három* egyetem és főiskola között lebegtek. Egyik karok, másik szakok, harmadik lakóhely, negyedik jelszavak szerint osztotta szét, meg össze a deákságot.

Konkurrencia

alakult ki aztán köztük: a *liberális* társadalom jellemző magatartása. Ahol minden rendező elv nélkül lehetett csoportosulni ott hamar kialakult a különböző csoportok közt a *szabadverseny*. S mint ahogyan az minden tökéletlen berendezésnél történik: *cél-lá vált az eszköz:*

A különböző csoportoknak energiájuk 90%-át sokszor arra kellett fordítaniuk, hogy egyáltalán létezhesenek.

Nemcsak az elé a sokszoros kérdés elé állították a deákokat tehát, akit hivatására készülő munkája mellett a közösség állandó szolgálatába kellett volna állítaniok, hogy Krisztus szerint egymás terhét hordozzák, hogy hová, merre, hanem még igen gyakran egymással szembe is helyezték.

Megkísérelte ugyan összefogni

s valamiképpen szervezeten egymás mellé, s nem egymás ellen állítani az erőket a MEFHOSz is, a KDSz, a PDSz, és évekkal később az MNDSz is, de az összefogások eredményei is partikulárisak voltak. Akármilyen ideális céllal és lendülettel indult pl. a MEFHOSz is, mégis befejezetlenné vált a műve, nem ért célba a szándéka.

Megcsökkent az értéke

aztán majd csak mindennek, ami eleinte érték volt a különböző alakulásokban: tehát segíteni-akarás, vagy magyar részlet-célok szolgálata, vagy a vallás-erkölcsi nevelés őszinte jószándéka, stb. Megcsökkent az értéke, mert másodlagossá vált a pusztán létért való küzdelemben. A kereteket újból-új-ból betölteni hivatott az egyetemre évről-évre feljövő első évek már nem is naív őszinteséggel választották a konkurens egyesületek közt, hanem ahhoz álltak, amelyekben már volt régebbi jóismerősük, vagy amelyik hamarabb »csipte el« a beíratkozáskor, s némi segítségért kitöltötte vele a jelentkezőlapot, vagy amelyik jobban le tudta a többit üseplni. Az így »beszervezett« tagok pedig természetesen csak a legtrikább esetben azonosultak az egyesületek »céltűzéseivel«, szervezési elveivel és meglévő értékeivel.

Csak akkor fogtak »dolgozásba«, ha valami magasabb pozícióba való jutásuk megakadályozta a teljes közösségtagadásba, szociális nihilizmusba esésüket...

Üressé váltak az egyesületekben a gondolatok: pusztán jelszavakká, önmagukért valókká a tüntetések, üressé a nevelő formák: unalmas nagyképűsködés és üressé maga a sok egyesület is: elvesztették a tagjaikat, főképpen pedig a tagjaik érdeklődését.

Nem minden egyesületre áll ez! S amelyekre áll, azokra sem ugyanabban a mértékben. De ki tagadhatja, hogy a nagytöbbségükre a legnagyobb mértékben igen!

A végzetek

pedig hol továbbmenni nem tudó tehetetlenségből, hol szentimentális visszavissza járásból, hol csúfos önérdék-hajhászásból megmaradtak »deákevezérek«. Így vált aztán legnagyobb részben önmagáért való egyletesdivé a magyar deákság közösségi élete.

Mind több volt benne a *szórakozás*, a *kedvezmények hajszolása*, az *egy-másra-acsarkodás*, a *jegyzőkönyvszerkesztés*: egyszerűen a gitt-egylet jelleg.

Gitt-egylet-szerű

figurák egész sora nyüzsgött még a harmincas évek fordulójára körül az egyetemeken is, később meg már csak papíron. A szegedi egyetemen pl. az 1932—33 tanévi rektor hivatalos jelentése szerint 38 különböző egyesület »igyekezett a társadalom zsebének és sokszor ízlésének is kárára valamit rendezni, azért, hogy megmutassa, hogy létezik.«

Sok egyesület oda jutott, hogy jóformán egyetlen megmozdulása az évi közgyűlése lett... S egyetlen célja, hogy *megmutassa*, hogy van... Az 1930-as években a teljesen atomizált, részben szélsőségesen individualista, részben konkurens cégekből álló társadalom képét vette föl a magyar egyetemi és főiskolai ifjúság.

Megcsömörlött végre

a harmincas évek közepe táján a deákság ettől a liberális zúrvartól és

egyik oldalon a jelentősebb szervezeteket kezdte inkább emelni, bennük a »Vesszen Trianon«-on kívül pozitív munkát is kezdett keresni, másik oldalon pedig az addigi közösségek széttagoltsága mellett a deákság igen nagy százaléka az egyénekre-bomlás gyors útjára lépett.

S az volt a legfájdalmasabb, hogy rendszerint épen az ifjúság értékesebbik része hagyott ott minden deákközösséget, amint beállott az egyesületesi kulisszák-mögötti kongó ürességébe.

A végzetek,

az »öregék« mind számosabban ültek a bajtársi egyesületeknek is, meg a többiek javarésznél is a nyakán, s minden őszintén feltörő több-munkaakarást meglövegoltak.

Mivel a harmincas évek közepe táján több gitt-egylet megszűnt, s a megmaradó egyesületeknek *mutatni* már nem okvetlenül azért kellett, hogy a létezésüknek tanújelét adják, *mutattak* azért, hogy a vezérek nagyrahivatottságát fitogtassák, s hogy a hivatalosak és a nagy nézőközönség, a »közvélemény« kegyét a többi rovására elnyerjék.

Kialakult egy típus:

a szabványos deákevezérek.

Fölkerült néha közéjük egy-egy önzetlenül nagyot-akaró is. Azt aztán kifejtették maguk közül, s ha másképpen nem lehetett, hát fölfelé buktatták.

Közben meg rojtásra koptatták a nyelvüket a magyar ifjúság problémáinak megoldásáról. Jól mondta Tamási Áron még 1937-ben: annyit beszéltek a magyar deákság kérdéseiről, hogy valóságos beszéd-akadályokat görköttek a megoldás útjába.

A külső összeköttetés, befolyás, hatalom gyarapítására a végzeteket külön is megszervezték a deákevezérek. Ezek voltak

az u. n. »társadalmi szervezetek«.

Sőt ebbe beszervezték az örökre végzetleneket is, hogy, ha nem is a színvonalat, legalább a papiroslétszámot emeljék.

Papirosszámokkal hadakoztak, befolyásokat vetettek latba egymás ellen, saját érdekükben. Mindezt a deákság nevében...

A deákság meg minden nagyobb nevelő hatás nélkül kódorgott széjel...

Végre is a deákság értékesebbjeiben támadt eszmény, a liberális rendszerrel való leszámolni-akarás több helyütt és több időben tetekben is kirobant.

Egységmozgalmak indultak

meg.

Míg a »vezérségi« szobák négy falán ritkán láttak túl a neobarokkos címszavak kopaszodó vezérek, a deákszobák, kollégiumi társalgók mélyén mozgalommá ért a szétszórtságot, s az öncélú deákezerkedést megsokallók egyetakarása és nagyot-akarása.

Ugyanaz a fájdalmas hiányérzet hívta életbe ezeket, amelyek az első világháború után indította meg a deákság szervezkedését. És éppen azok az egyesületek álltak útjukba, amelyek ugyanúgy születtek meg valaha. Egyedül a teljesen ugyanezzel a céllal megalakult MEFHOSz nem állt egynek se útjába, s a mai legnagyobb összefogást is azonnal, teljes erejével akarta.

Pécsen három nagyobb egység mozgalom bukkott meg. Debrecenben egy régebbiről tudunk, a második most halad a megvalósulás felé. Szegeden kettőt sikerült az összeeséshez

eljuttatni. Pedig a második (az 1938-beli) mögött az akkor nagy lendülettel induló Hivatásszervezet állott. Akkor az Egyetem és a Tanárképző Főiskola ifjúsága együtt indult egységet teremteni. Itt a rektor, ott meg az igazgató hívta akkor összedöntő deákgyűlésre az ifjúságot. A nép 96 %-a szavazott titkos szavazással az egység-re. — De ez is megbukott. Részben, mert a hivatásrendi mozgalom visszavonulása után nem volt elég a belső szellemi tartalma, részben meg azért, mert akkor is voltak összeköttetésekkel rendelkező kopaszodó deákvezérek is, meg még egy-két tanár is, akinek nem volt az érdeke, hogy egységes legyen a deákság...

Az egységmozgalom utáni kiábrándulások — ha lehet — még jobban széjjelszórták a deákságot.

Ennek jellemző példája Pécs, ahol a mintegy 1200 főnyi egyetemi hallgatósból az Americana 300 körül, a Turul 60 körül, s a DEFHE 70 körül mutat ki tagokat: A deákságnak 35 %-a van papiroson megszervezve...

De, hogy mégis mennyire tele van jövőt ígérő erővel a magyar deákság, ezt az bizonyítja a legjobban, hogy

a Turul deákegyesületeiben

az utolsó három-négy évben mégis legtöbb helyen értékes emberek kerültek élre. Mégis a Turul látszik előttünk a legnagyobb, legkevésbé partikuláris jellegű egyesületnek, s annak egy-egy egyesületében megvetették erősen a lábukat, munkába fogtak, s szellemet ébresztettek. Ezek ma mind az országos egységmozgalom harcossai...

Az 1940—41-es tanév

indította meg a fordulatot. A Ferenc József Tudományegyetem Kolozsvárra költözése és a Horthy Miklós Tudományegyetem föllállítása.

A kolozsvári deákság megismerte az oláhok 20 éve alatt a széjjelszabdaltság gyilkos voltát, s egyetlen hatalmas szervezetet teremtett magából: a KMDSz-t: a Kolozsvári Magyar Diákok Szövetségét.

Szegedről pedig átment a jogi kar, vele a legerősebb Turul B. E., a Verbőczy, (a Csaba, az Árpád már azelőtt is pangott), az Americana egyetemi korporáció-ja huszonegynéhány embert tudott fölmutatni, s kihalás előtt állt a DEFHE és a SZEPE.

A régebben eltemetett egység vágya még erősebben élt a lelkekben. Ehhez járult szerencsésen az, hogy Szeged város följánlott a deákság számára 5000.— pengőt azzal, hogy abból a megüresedett központi egyetem épületében otthont rendezzen be számára az egyetem.

Szent-Györgyi Albert, a mult tanévi rektor számbavette az egyetemi ifjúsági egyesületeket: már papiroson ki is osztotta nekik a juttatandó szobákat. (Három meg is kapta.)

Akkor rájött, hogy a bajtársi egyesületek egyharmad-részét se jelentik a deákságnak, s rájött, hogy egyiket se vezetnek deákok. Magához rendelt hát három értékesnek ismert deákot és elmagyaráztatta, mi a deákszervezetek körül a helyzet. Ezekből egy véleményként zúdult ki az egység-akarás. Akkor e sorok írójának följánlotta, hogy, ha megindít egy egységesítő mozgalom, a hivatalos egyetem mögötte áll majd.

Munkatársakat kerestem és megindítottuk. Azon az alapon, hogy minden nagyszülőnkig bezárólag keresztény magyar egyetemi hallgató tagj lehet a szegedi egyetemi egységsszervezetnek: az is, aki már más egyesület tagja. Az egyetem csakugyan mögöttünk állt: az otthon a SZEI-é lett, s a professzorok mindenben segítettek. Így épült meg

a SZEI.

Igy, és nem másképpen, ahogyan azok igyekeztek hazudni, akik csak a deákság egyes szembeállított részeinek gyűlölködése tüzenél tudják a peccenyüket megsütni, meg azok, akik minden új megmozdulást szeretnének olyannak feltüntetni, mintha az már nem akarná őket Madagaszkárba küldeni...

A két új egységsszervezet

A KMDSz és a SZEI a deákságnak roppant munkaerőt tudta életté építeni. Olyan deák-tettek sorozatát állította föl, amelyek azelőtt hallatlanok voltak (falutanulmányozó tábor, két hetes népfőiskolai tanfolyam, deáklapszerkesztés, nagygyűlések sorozata, a numerus nullus kivívása). Deákértékeket hozott össze egymástsegítő munkára, a nagy közösség szolgálatára. Visszaadta a deákságot a deákságnak. KMDSz-ben és a SZEI-ben tag is, vezető is csak rendes egyetemi hallgató lehet!

Ami értékes speciális munkát végzett a deákság egy-egy része: azt beleépítette a nagy deákszervezetbe: saját helyén álló külön-munkájú munkaközösségként, s több új ilyen munkaközösséget teremtett. Így dolgozik a SZEI-ben: *Magyarságmérési Munkaközösség, Magyar Szó Mk., Énekkar, Művészkedvelő Mk., Fotó Mk., Sport Mk.: a SZEAC és épülőfélben van a Zrínyi Mk. és a Zenekar.* Bele akarta építeni szervezetébe a vallási nevelő Munkaközösségeket is: a *Mária-Kongregációt, a Bethlen Gábor Kört* és a *Luther-Szövetséget* is, de ezek ezt még egyelőre nem vállalták.

Harmadiknak —

félig-meddig a meglévő Americana- és Turul-egyesület összefogójának, épült föl Szegeden a Polgáriiskolai Tanárképző Főiskola Ifjúsága egységsszervezet. Ez azonban csak lassan vált igazán életben is élő egységsszervezetté, mert néhány apró vezérke is féltette tőle Szeged nagy vendéakvezérén kívül a pozícióját.

Ezekre az egységsszervezetekre annak ellenére is fölfigyelt az ország deáksága, hogy a SZEI-t igyekeztek a deákvezérek hazugsággal bekormozni és azt jelentős napilapok is elhitték egy ideig és tovább-adták egészen jóhiszeműen.

1941. decemberében,

a debreceni országos választáson csoport össze a legnagyobb országos deákszervezetnek, a Turulnak két — már évek óta szembenálló — csoportja. A szellemre nézve értékes, tagjaira, s vezetőire nézve deák-rész a szellemére: *mutatásra-dolgozó*, belül üres, tagjaira, vezetőire nézve: már régen *nem-deák-résszel*. — Ennek az összeesapásnak az előzményei, *lezajlása* és következményei eléggé ismertek a Szegedi Híd 1942 márciusi számának *Kristó Nagy István* írta röpiratából és a *Fiatalkor* január—áprilisi számából.

Akkor látták meg mind a nem Turult, hanem a Turulban a magyar szellemet, rajta keresztül a magyar közösséget *skarók*, hogy a Turul a mai formájában csak önmagáért és vezéréiért van. Akkor látták meg, hogy egy új, de mostmár

országos egységmozgalomban

kell minden deákértéknek megindulnia.

Hamar megtaláltuk egymást: a Tu-

rul deákságának egység-akaró vezetői, a Turulból közben ebből a célból kivált *Csaba B. E.*, a *KMDSz* és a *SZEI* élén-állói. S hamar egyik lettünk a három egységsszervezettel: a *MEFHOSz*, a *KDSz* és a *PDSz* vezetőivel is.

Egyek voltunk már az első megbeszéléseinktől fogva minden lényeges kérdésben, hiszen mindannyiunk végső eligazítója a *vallása*, közösségi gondolkodásának és magatartásának elindítója és célja a *magyarsága!*

Az alapvető kérdésekben a régi egységsszervezet, a *Hungária MTE* vezetőivel is egyetértettünk.

Az Americana Országos Ifjúsági Elnökségével (*praesidium*) is megkerestük az egyetértés útját.

Egy volt a gondolatunk és az akarásunk. Az egész magyar deákság vallásos, keresztény, magyar szellemű egységét akaró fiatalok vagyunk...

Heteken tartó felelőségérző megbeszéléseink teremtették meg ezt a tervünket, melyet aztán kérés formájában a hivatalosak elé tártunk, s szóban részletesen ismertettünk.

De még hetekkel a tervünk benyújtása előtt olyan kérést adtunk be, hogy deákság vezetője *legalább* olyan ne lehessen, aki a politikai választhatóság korhatárán, a 30 éven túllépett az idejével.

(Ezt, és az egységsszervezet-kérésünket nem írta már alá — az említettek közül — a Hungária M. T. E. vezérsege.)

Akik a kérésünket aláírták, megalkotották a magyar deákság egységének szolgálatára egy munkaközösséget. Ez a

Magyar Ifjúsági Nagybizottság.

Ennek a tervé mögött áll tehát a Turulnak minden egyetemi és főiskolai bajtársi egyesülete, a *Csaba B. E.* az *Americana* ifjúsági elnöke (akit azóta megfosztottak a tisztségétől, mert az egységért dolgozik), a *MEFHOSz*, a *KDSz*, a *PDSz*, a *KMDSz*, a *SZEI*; azóta csatlakozott hozzá a szegedi Tanárképző Főiskola Ifjúsága, és a pécsi és szegedi DEFHE.

Nem helyesli mindenben, de szintén leghatározottabban a deákegységet akarja, s a liberális egyesületesi ellen dolgozik a Hungária MTE.

Ellene van

a Turulnak és az Americánának a fővezérsege. Hogy Ambrus fővezérék klikkje miért van ellene, azt eléggé megbizonyította a turulos Kristó Nagy cikke s világosan megdöbben az itt eddig elmondottakból is.

Hogy az Americana vezérsege miért van ellene, miért zárja ki azt a praesidensét, aki a többi magyar vezető fiatallal egyet mert érteni...: ezzel a kérdéssel külön foglalkozunk.

A Magyar Ifjúsági Nagybizottság terve

erejét azonban nem a fölsorakoztatott összehasonlíthatatlanul nagyobb ifjúsági tömeget jelentő egyesületek vezetőinek akarata jelenti, mégcsak nem is az, hogy valóban deákságot jelent a kopasz szabványos deákvezérekkel és a *»társadalmi szervezet«* uraival szemben, hanem az, hogy az új magyar szociális rendért: az *egységért* küzd az eddigi liberális rendszertelen-ség ellen!

De ma már nem ez a kérdés. Ma már nem a liberális status quo antea a szétszabdalt kereteket megmenteni igyekvő nem-deákok próbálkozása mérkőzik meg a végre diadalmasan terjedő egységsgondolatot szolgáló deákok akaratával! Hanem

A Vallás és Közoktatásügyi Minisztérium

is akarja ma már a magyar deákság egységét, s rendeleti úton fogja a deáksággal megteremtetni.

Kértük és kérjük azt, hogy ez a magyar deákság értékeinek, erőinek szétforgácsolását végre eltüntető rendelet a lelkükben is keresztény magyar deákok sok-sok megbeszéléséből, s főképpen a két munkás egységsszervezet, a *KMDSz* és a *SZEI* tapasztalataiból megszületett tervét tegye való életté!

De még a rendelet előtt

előkészítünk mindent arra, hogy minél kevesebb gitt-egylet tengjen, s minél több egészséges egységsszervezet dolgozzon nap mint nap a keresztény magyar deákság nevelésén, abban a szellemben, ahogyan Krisztustól tanultuk: *»Aki a legnagyobb akar lenni köztetek, az szolgálja a többieket a legjobban!«*

A Magyar Ifjúsági Nagybizottság terve

szerint három nevelői szervezet dolgozik a magyar deákságért, s a legmagasabban állóknak mind a háromban dolgozniuk kell, tehát az irány az, hogy a deákság java mindháromban dolgozzék.

Az alaptervezet tömegnevelő szervezet. Ez hivatásrendi alapon épül föl a deákságban. Ezt nevezi a M. I. Nb. tervé *»egységsszervezet«*-nek. A másik kettő minőség-nevelő (=elitnevelő). Ez a több-munka vállalás, a minőségi kiválasztás elvén épül föl az értelmiségi ifjúságban.

Egyetemenként, ill. főiskolánként — ahol pedig az illető egyetem, ill. főiskola ifjúsága úgy akarja: — városonként terem meg a deákság egyetlen egységes *deákszervezetét*. Ez a Nagybizottság tervbeli *»egységsszervezet«*. Ennek természetesen csak keresztény származású, tiszta életű magyar deákok lehetnek a tagjai, önkéntes elhatározásukból és csak azok, akiket az illető *deákszervezet* vezetősége érdemesnek tart a fölvételre.

A *deákszervezetnek* tagjai is, vezetője is csak beiratkozott hallgató lehet, s az is csak akkor, ha 26. életévét még nem töltötte be.

A deákszervezet

az a hivatásrend, amelyben a deákság egymást segítő, egymást nevelő közösségi élete, munkája épül. Ennek a teljes alapszabályzat- és munkarend-tervét már elkészítette a Magyar Ifjúsági Nagybizottság megbízásából e sorok írója. Az 53 pontból álló alapszabályzat-tervének első három pontja ezt mondja:

1.

Mivolta.

A Deákszervezet a magyar egyetemi és főiskolai hallgatósnak a magyar egység utáni vágyából megszületett, keresztény magyar szellemű, hivatásrendi alapon megépített egyetemi ifjúsági szervezet.

2.

Célja.

A DSz. a deák-közösségi munkát önként vállaló deákokat megszervezi az emberi és magyar értékek rendszere szerint egymás szolgálására, nevelésére. A megszervezett deákság-

ből keresztény, magyar szellemű élet- és munkaközösséget teremt. A deák-közösségi élettel, munkával neveli tagjait a magyarság szolgálatára értékes magyar emberekké.

3.

Élete és munkája.

a) Tagjai részére egészséges magyar szellemi levegőjű otthont teremt és tart fenn.

b) Tagjai részére gyűléseket, összejöveteleket tart, kiállításokat, versenyeket, pályázatokat rendez és írásműveket szerkeszt és bocsájt ki. Ezek föl-tárják a deákok előtt az általános emberi és magyar értékeket, kérdéseket és hivatásuk magyar kérdéseit és tenni-valóit; helyesen értékelő tájékoztatásokkal látják el őket a sajtóművek (könyvek, folyóiratok, lapok), zenei, film-, építészeti és képzőművészeti művek sokaságában: a szellem világában.

c) A deákság haza- és nemzetismeretének szolgálására tagjai részére kirándulásokat, látóutakat, utazásokat, táborokat szervez és vezet.

d) Ellátja a deákság megfelelő igazságos képviselését és érdekvédelmét az egyetemen, ill. főiskolán, a deákjóléti intézményekben és azokon a helyeken, amelyekkel a deákság kapcsolatban áll.

e) Levente-tagjainak leventemunkáját saját ügyének tekinti, azért azt mindenben elősegíti és szorgalmazza.

f) Tagjainak az Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Önkéntes Nemzeti Munkaszolgálatában való részvételét saját ügyének tekinti, azért azt mindenben elősegíti és szorgalmazza.

g) Gondoskodik tagjainak megfelelő tiszta, egészséges pihenési, üdülési és szórakozási lehetőségeiről.

h) A deákéletet és — munkát irányító tagjait gyakorlatban neveli értékes magyar vezetőkké.

i) Az egyetem, illetve főiskola ünnepi megmozdulásait (évnnyitó, évváró, kormányzógyűlés avatás, március 15. stb.) és rendkívüli munkamegmozdulásait (gyűjtés, légoltalmi szolgálat, fölvilágosító, útbiztosító szolgálat stb.) megszervezi és vezeti. A város, illetve az egész magyar közösség ünnepi és rendkívüli munkamegmozdulásaiban megfelelő részt vállal.

j) A magyarságnak más hivatásrendbeli tagjai számára is (elsősorban az arra rászoruló földműves- és munkásifjúság számára) a magyar élet szolgálatában nyilvános előadásokat rendez, írásműveket szerkeszt és bocsájt ki, gyűléseket, tanfolyamokat rendez. Ezekben a deákságnak már szellemi tulajdonává vált értékeket sugározza szét.

Két elv szerint megalakuló részek vannak a belső szervezetben: Az egyik az egészen szoroson vett, konkretizált hivatásrendi elv. E szerint minden tagja beletartozik az egy hivatásra készülő (orvosjelöltek, vegyészjelöltek, tanárjelöltek, gyógyszerészjelöltek, bírójelöltek, hivatalnokjelöltek, stb.) csoportjába, a leventék ezen kívül még a leventék csoportjába, s a lányok a lánycsoportba.

A másik részalakító elv pedig kinek-kinek a különérték elsajátító munkája. Tehát akik magyarságismerettel, akik irodalommal, akik zenével, akik előadóművészettel, akik közösség-szervezéssel, akik cserkésztszikképzéssel, akik falunevelő munkával, akik általában sportolással, vagy egyes sportágakkal, stb.-vel vagy olyan ügyességgel, mint motorvezetés, fényképezés, repülőgépmodellezés, rádiózás, stb. akarják magukat külön, (az átlagon fölül) gazdagítani, azok külön munkaközösséget építenek meg magukból. Ezek közül akarmelyikbe csak az tartozik, akinek külön kedve, képessége, lehetősége van hozzá.

Aki a deákságból azon a bár minél magasabbra emelkedő, mégiscsak tö-

meg-munkán kívül, amelyet a deák-szervezet jelent, még többet akar, az résztvesz majd a

két ifjúsági minőségnevelő szervezet

munkájában is.

Ezeket már nemcsak a deákság, hanem az abból nem régen kinőtt ifjúság építi meg a minőség (=elit) kiválasztásra és külön erős kiképzésre, és a krisztusi, magyar szellem minél mélyebb művelésére.

Hogy a nagy erőt és a nyilvános-ságot jelentő deákszervezetek biztosan felelős, jól képzett, vallásos, minden ízében magyarszellemtű deákok vezetése alatt álljanak:

A deákszervezetben vezető csak az lehet, aki mindkét minőségnevelő szervezet deák-részének tagja!

Ez a két minőségnevelő:

a vallási nevelő és a magyarságnevelő.

Hogy pedig a minőségnevelők ne legyenek a deákvezetőkénél egyszerű ugródeszkáivá, azért ezek csak a legszorosabban vett életformáló végső fokot minden gondolatot, szót, tettet mozgató vallási tanításoknak, ill. az ezeket a magyar életre konkretizáló, a magyar történelem, földrajz, magyarságtudomány, egy szóval a külön magyar kultúra szelleme szerinti magyar tanításoknak lesznek az átadó és művelő munkaközösségei. Nem lesznek díszes, mutatós jelvények, nem nyújtanak kedvezményeket, szórakozásokat, csak munkát, nevelő szellemmel, töltető, erős ütemű munkát!

A minőségnevelő szervezetekben a legmélyebbre ható, a tagok teljes lat-bavetését igénylő kiképzés, nevelés folyik. Ezért ezeknek nagylukú a rostájuk, tehát a deákszervezetnek nem minden tagja vesz részt a munkájukban, főképpen nem mindkettőben. De aki vezetni akar, az csak olyan lehet, aki ezekben a minőségnevelő munkában fölkészül rá.

Aki kinő az egyetemről, illetve a főiskoláról, s hivatásába lép, az még részt vehet a vallási minőségnevelő és a magyar minőségnevelő szervezetek munkájában, egészen 30 éves koráig, de természetesen nem a deákok minőségnevelő kereteiben.

Tehát:

1. Minden egyetem, illetve főiskola deáksága egységes élet- és munkaközösségben dolgozik, mint hivatásrendjében.

2. A deákszervezetek krisztusi és magyar világnézetét, vezetőinek teljes értékűségét biztosítja a vallási és a magyar minőségnevelő keretek munkája.

A Magyar Ifjúsági Nagybizottság terve azt javasolja, hogy

meglévő értékek és erők

átalakításával érjük el ezt a célt.

A meglévő egységet jelentő deákszervezetek: (a Hungária M. T. E., a KMDSz, a SzEI, a Tanárképző Főiskola Ifjúsága, a debreceni deákegység) váljanak a hivatásrendi egységszervezetekké, a Turul Szövetség bajtársi egyesületei alakuljanak át a minőségi magyarságnevelő szervezetté, az Eme-

ricana, vagy a Mária-Kongregációk a katolikus vallási nevelő szervezetté, a Soli Deo Gloria a reformátussá, Luther Szövetség az evangélikussá. A deákszervezeteket fogja össze csúcs-szervezetként a MEFHOSz, a minőségi magyarságnevelőket a Turul Szövetség, a katolikus vallási nevelőket a Katolikus Diákszövetség (KDSz) és a protestánsokat a Protestáns Diákszövetség (PDSz). Ez a három csúcsszervezet legyen együtt a Magyar Nemzeti Diákszövetség (MNDSz).

A magyar diákság egységéért

összefogott tehát most a magyar deákságnak minden jelentős tényezője és a hivatott hivatalosak is akarják. S nemcsak az ország vallás- és közoktatásügyi vezetői, hanem a honvédelmi és a nemzetvédelmi vezetői is.

Most, van itt az a történelmi pillanat, mikor a meglévő deákszervezetek deákvezetői is legnagyobb részükben az új szellemet jelentő deákegység hívei, mikor a szervezetlen deákság legjobbjai is mind — megint bízva — érte dolgoznak.

A deákságnak megvan a terve, melynek gerincét már részleteiben is kidolgozta, s még júniusban kidolgozza minden ízének részleteit, s az illetékesek elé tárja.

A magyar deákság a Magyar Ifjúsági Nagybizottságon keresztül belehelyezte az értékmérő végtelen mérleg serpenyőjébe a gondolatát és az akaratát kérés formájában. Most az ország élenálló helyezik majd bele a gondolatukat és akaratukat a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumon keresztül, rendelet formájában.

Adja Isten, hogy a magyar vezetők és vezetettek ezúttal egy serpenyőbe vessék a súlyukat!...

Ujra időszerűvé vált:

„Tövisek és virágok az egység körül”

Kétség az egység körül.

Ahol tíz egyesület van, ott tíz elnök is.

Ha ott netán győz az egyetakarás és nagyotakarás, attól fogva egy egyesület lesz és egy elnök. A többi kilencnek csak annyi marad az elnökségből, hogy azt mondhatja, »Mi az elnökséget nem irigy-elnök«. (Pedig irigy, csak nem elnök, sőt éppen arra irigy.)

De az emberek annyira jók, hogy ha lehet, se irigykedni, se hazudni nem akarnak.

Ezért a legtöbb helyen tíz egyesület van és tíz elnök. Sőt: még tíz díszelnök.

„Ő az oka...”

Ha tíz egyesület van egy helyen, akkor mindegyik azt mondhatja, hogy azért nem tud semmit sem produkálni, mert a többi, vagy legalábbis »az a másik« megakadályozza azzal, hogy átveszi a programját, stb., de ha egyéssel nem, hát azzal, hogy nem hajlandó vele együtt dolgozni.

Ebből is látható, hogy helyesebb, ha tíz egyesület van, mint ha egy, mert az a rendes világ, ahol mindenkinek megvan az oka. —

Persze: másban...

„Különb nála...”

Az egyetlen egyesület magát csak a legfőbb jóhoz, a tökéleteshez mérheti. (Attól pedig mindig messze lesz, mert

emberek a tagjai, nem angyalok). — Ha aztán nagyon messze jár a tökéletességtől, akkor jobb magát nem hozzá mérni, mert az eredmény nagyon csúnya volna...

Mérhetné még magát a régebbi önmagához is, de akkor annál mindig különbbé kell válnia, szóval fejlődnie kell, hogy a mérés eredménye szép lehessen. Az pedig nehéz.

Sokkal könnyebb, olcsóbb hát akkor a mérés, ha tíz egyesület van és mindegyik azzal áráthatja magát és a jámbor lelkeket, hogy a többinél, de legalábbis »annál a másikkal« különb.

„Jobb a tíz veréb, mint az egy tuzok”

Ezzel csitítják lelkiismeretüket az egyesületesi status quo-jának a hívei. Szóval azok, akik tíz felé fogják az egy-egy verebet, de mind úgy, ahogy éppen nekik tetszik, no meg azok, akik a verébpeccsenytől híznak.

Túzokfogáshoz a tíz verébfogónak egy akarattal kellene egy tuzok után futni, és a verébevéőknek azzal kellene beérni, hogy nekik is meg kell a többiekkel az egy tuzokon osztozkodni, míg a verebet egymaguk ették meg. A többieknek is jutó tuzokból meg senkinek sem jut egy verébnyi.

Pedig a világ úgy szép, ha néhány embernek egész veréb jut, a többinek meg az, hogy nézheti. No meg az, hogy meg is foghatja a verébevéők számára.

Kövek helyett piramis

Amíg sok csip-csup egyesület van, egyetlen nagy közösség helyett, addig csak kisebb-nagyobb körakások állnak ki a sivatag homokjából. Egyik-másiban értékesek is vannak, de azok, amelyeknek a piramis az álmuk, jó részben csak egymagukban küzdenek a homokkal, mert undorodnak a véletlenek-összehozta, szétforgácsoltterejű, egymásra acsarkodó körakásoktól.

De ha aztán egyszer úgy megborzadnak a homoktól a kövek, hogy az eget keresve piramist akarnak maguktól építeni és lesznek kövek, amelyek vállalják is a súlyt, amely majd rájuk nehezedik és odaadják magukat alapnak, fölépül a piramis és minden kő a helyére kerül.

A piramis pedig magasra emelkedik a homokból, nagy távlatok vannak előtte térben és időben, s a mélyén kincseket rejt.

A legfőbb parancsolat

Ha az életnek egy helyén száz ember él együtt és a száz nem közömbösen bámul a semmibe, mint a kirakatbábuk a kirakatban, sem nem forgácsolódik marakodó klikkekre, mint a politikusok a liberális parlamentekben, hanem közösséggé, egymásért dolgozó összetartozó száz emberré válik, mint a katonák a harctéren, akkor mindegyikük az otthonának érezheti azt a helyet. Magát meg olyan nagynak és erősnek, mint mindannyian együtt: hiszen ott kiki azonos a többivel. Ahol meg százan azonosak, ott egy: száz van, nem pedig száz: egy!

Igen. Így nőhet meg az ember otthona és így nőhet meg az ember: a szeretetben.